

Recreatieschap **Drenthe** **KADERNOTA 2023**

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Wat is Recreatieschap Drenthe en wat doen wij?	4
1.3 Toelichting op de ontwikkelingen	5
VOORUITBLIK 2023 en verder	5
Rijksbeleid	8
Nieuw Kabinet.....	8
Acties Recreatieschap Drenthe	9
De Basis	9
BELEIDSONTWIKKELING EN ONDERSTEUNING	10
PROJECTONTWIKKELING EN BEHEER STIMULERINGSFONDS	10
ROUTE Bureau	10
2023	11
Financiële kaders	12
BIJLAGE I Baten en lasten	13
BIJLAGE II Totale bijdragen gemeenten 2023	14

VOORWOORD

Nog volop zitten we in de Covid-19 crisis. Op het moment van het maken van deze Kaderbrief 2023 is er een harde lockdown van kracht. Onzekerheid is troef. Dit speelt zich af zowel in de persoonlijke als in de zakelijke omgeving.

In deze periode hebben we een aantal ontwikkelingen gezien. 2020 was het jaar van dagjes uit en vakantie vieren in eigen land. Ook in 2021 is de binnenlandse markt de belangrijkste markt voor Drenthe geweest. Vakanties en vrijetijd werden dicht bij huis ingevuld. We ontdekten dat de eigen omgeving en de natuur in Drenthe en Ooststellingwerf ontzettend mooi zijn en dat daar de ontspanning gevonden kon worden. Het draagvlak voor de natuur en recreatie in de directe omgeving is groot (bron: ZKA dashboard impact model). Met name de campings en bungalowparken hebben hiervan geprofiteerd. Voor hotels, Groepsaccommodaties en de evenementenbranche zijn de laatste jaren 'zware' jaren geweest.

Fiets- en wandelroutes zijn populair en recreatieterreinen, plassen en stranden worden volop bezocht. De behoefte hieraan is groot en gelukkig kennen we hiervoor heel veel mogelijkheden in Drenthe en Ooststellingwerf.

Dat Drenthe een populaire bestemming is blijkt ook door de overname golf van campings door de grotere concerns. De gevolgen van deze schaalvergroting voor het product Drenthe heeft zeker aandacht nodig.

Inmiddels wordt gekeken naar een leven mét de aanwezigheid van corona. Voorzichtigheid blijft geboden, maar de behoefte aan vakantie is ook groot. Dat zien we ook terug in de reis- en vakantie intenties. Grotere voorkeur zie je voor (werk)vakanties in eigen land, vakanties in zelfstandige accommodaties, vakanties in een natuurlijke/ ruimtelijke omgeving en autovakanties. Het herstel van het internationaal reizen is voorlopig nog niet in zicht. M.n. ook de zakelijke reiziger ontbreekt grotendeels.

Tegelijkertijd zijn er enorme uitdagingen. Hierbij kan je denken aan maatschappelijke uitdagingen op het gebied van energie, gezondheid, klimaat, scholing, personeelsschaarste. De snelheid van digitalisering en robotisering neemt hand over hand toe en is door Covid-19 in een nog hogere versnelling terecht gekomen.

1.1 Inleiding

Het Dagelijks Bestuur van Recreatieschap Drenthe legt met deze kadernota **de belangrijkste beleidsmatige en financiële uitgangspunten** vast voor het navolgende jaar. De kadernota dient als basis voor de begroting 2023.

In de kadernota wordt ingegaan op inhoudelijke ontwikkelingen die spelen en die van invloed zijn op het jaar 2023 en verder. Nieuwe activiteiten van het Recreatieschap zullen wij zoveel mogelijk trachten te ontwikkelen binnen de bestaande begroting.

Op basis van deze informatie vraagt Recreatieschap Drenthe de gemeenteraden om kader stellende uitspraken te doen voor de uitwerking van de **programmabegroting 2023** die komend voorjaar zal verschijnen. De ontwerpbegroting 2023 van Recreatieschap Drenthe zal aan de deelnemende gemeenten in april 2022 worden aangeboden.

N.B.: De deelnemers aan de regeling Recreatieschap Drenthe zijn de Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Voor de leesbaarheid wordt hierna in deze nota gesproken over Drenthe en Drentse ontwikkelingen maar dit betreft uiteraard ook gemeente Ooststellingwerf.

1.2 Wat is Recreatieschap Drenthe en wat doen wij?

Hoofddoelstelling:

Het Recreatieschap Drenthe is een gemeenschappelijke regeling (GR) bestaande uit alle Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Het samenwerkingsverband heeft tot taak de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten te behartigen op het gebied van recreatie en toerisme.

Strategische doelen:

Gemeenten hebben een groot aantal publieke taken die verschillend van aard en omvang zijn. Sommige van deze taken worden gemeenschappelijk door een andere partij uitgevoerd. Dit is efficiënter, effectiever, er is meer expertise, men kan van elkaar leren en er is sprake van een grotere bestuurlijke kracht.

Recreatieschap Drenthe vervult haar taken zonder eigen belang. De financiële middelen die het Recreatieschap ontvangt van de Drentse gemeenten en Ooststellingwerf investeert zij direct in de vrijetijdssector van de betreffende gemeenten. Het Recreatieschap zorgt voor Drenthe-brede afstemming van beleid tussen de diverse gemeenten. En zij behartigt de belangen van de Drentse gemeenten en Ooststellingwerf.

Het Recreatieschap levert door haar reguliere werkzaamheden en projecten een directe bijdrage aan deze opgaven. Dit uit zich in het bijdragen aan het uitwisselen en combineren van kennis, verbeteren van onderlinge contacten, adviseren, ontwikkelen van beleid, participatie in en coördinatie van projecten en inzet en beheer van financiële middelen van het fonds voor Recreatie en Toerisme.

1.3 Toelichting op de ontwikkelingen

Uitkomsten Ecorys

In 2020 is de invloed van Covid-19 groot. Het bezoekvolume en daaraan gerelateerd het aantal bestedingen en de werkgelegenheid is gedaald met 25%. Hierbij is overigens geen rekening gehouden met de steunmaatregelen van de Rijksoverheid en de steun van Provincie en gemeenten. Voor het jaar 2021 is naar verwachting sprake van een licht herstel.

Omvang directe en afgeleide dagtocht- en vakantiebestedingen per gemeente (x € mln.), ontwikkeling 2004-2020

VOORUITBLIK 2023 en verder

In met name onze sector hebben veel ondernemers te maken met de maatregelen die verdere verspreiding van het Covid-19 virus zou moeten inperken. Maatregelen die sluiting tot gevolg hadden, beperkte bezetting tot resultaat heeft of extra investeringen vereisen. Dat geldt ook voor de organisatoren van evenementen. Hoe en wanneer ondernemers weer kunnen ondernemen (en onder welke voorwaarden) is momenteel nog niet goed aan te geven. In de zomer zal er waarschijnlijk meer mogelijk zijn dan in de winterperiode. Veel ondernemers anticiperen nu al op deze seizoensschommeling van het virus en passen hun organisatie en aanbod aan.

Aan de andere kant neemt juist de maatschappelijke behoefte aan recreatie toe en zal ook in de komende jaren toenemen. Bevolkingsgroei is een feit én vanuit het oogpunt van gezondheid en welzijn wordt een steeds groter belang gehecht aan een actieve leefstijl, waarvan recreatie deel uitmaakt. Een gezonde leefomgeving wordt mede vorm gegeven door passende recreatiemogelijkheden.

Een ander fenomeen dat steeds duidelijker zichtbaar wordt is het tekort aan personeel. Door de huidige schommelingen is de baan zekerheid afgenomen. Veel mensen zijn gaan werken in sectoren waar volop vraag was, zoals de zorg. Daarnaast is het steeds lastiger om personeel toekomstperspectief te bieden nu de sector zo beïnvloed wordt door overheidsmaatregelen. De behoefte aan personeel is al langer een punt van aandacht. Dit raakt niet alleen onze sector, maar ook elders in de maatschappij zijn we een tekort aan arbeidskrachten.

Helder is dat er gekeken moet worden naar alternatieven. De ontwikkeling van duurzaam ondernemerschap inclusief duurzaam personeelsbeleid met meer carrière kansen en goede arbeidsvoorwaarden. Daarnaast is de verwachting dat het aantal arbeidsmigranten in de horeca de komende jaren toeneemt. Maar ook het digitaliseren en robotisering van bedrijfsprocessen kan de fysieke werkdruk ontlasten.

Inmiddels is het bestellen via QR-codes bijna gemeengoed geworden. Maar ook andere processen kunnen mogelijk gedigitaliseerd worden zonder dat dit ten koste gaat van de gastvrijheid. Bijvoorbeeld het incheckproces binnen de hotellerie en vakantieparken kan gedigitaliseerd worden, zonder dat dit ten koste gaat van de gastbeleving. Het kan zelfs zorgen voor een hogere gasttevredenheid, doordat je personeel op een andere manier kan inzetten.

De recreatiebehoefte verandert ook. Er is een ontwikkeling gaande waarbij werk en vrije tijd voor een deel van de bevolking steeds meer door elkaar gaan lopen. Dit noemen we 'workation'. De ontwikkelingen in de informatietechnologie en het breed ingeburgerde nieuwe werken maken het voor velen mogelijk om 's ochtends eerst te gaan sporten, 's middags een langere pauze te nemen of mantelzorg te verlenen en 's avonds door te werken. De scheidslijn tussen werk en vrije tijd wordt daarmee minder scherp en de werk-, studie-, zorg- en vrijetijdsmomenten wisselen elkaar in de loop van de dag meer af dan in het verleden. Deze ontwikkelingen leiden ertoe dat we meer behoefte krijgen aan recreatiemogelijkheden dicht bij huis, waar we op verschillende momenten van de dag en week flexibel gebruik van kunnen maken. Vakantie vieren we steeds vaker in eigen land, zeker de korte vakanties. Ook de klimaatverandering heeft invloed op onze manier van recreëren. Doordat de zomers heter worden, hebben we meer behoefte aan verkoeling in een park, bos of aan het water.

Als gevolg van de flinke bevolkingsgroei en de klimaatverandering, het beleid om binnenstedelijk te bouwen, de flexibilisering van het werk, de nadruk op een gezonde, actieve leefstijl en de Coronacrisis verandert de recreatiebehoefte van karakter. Er is meer dan ooit behoefte aan groen en recreatiemogelijkheden dichtbij huis.

Belangrijk, voor beleidsmakers, is om recreatie in combinatie op te pakken met andere opgaven om zo de integrale kwaliteit van de leefomgeving te bewaken en te versterken. Streef naar een goede balans tussen de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van gebieden. Vanwege het veranderende gebruik van een gebied is het belangrijk om als betrokken organisaties een gezamenlijke visie te hebben op het omgaan met recreatie in de natuur. Om te bepalen welke gebiedsdelen kwetsbaar zijn voor recreatie en welke gebiedsdelen zich lenen voor intensief gebruik (zonering) en om bezoekers te faciliteren met voorzieningen.

Het zorgen voor groen en recreatiemogelijkheden dichtbij huis en werk is belangrijk. Dit vermindert de mobiliteit naar verder weg gelegen gebieden. Om de mobiliteit naar de verder

weg gelegen gebieden op een duurzame manier te laten plaatsvinden is stimulering van openbaar vervoer en langzaam verkeer belangrijk.

Wandelen: ongekend populair. De Nationale Wandelmonitor is een onderzoek dat Wandelnet iedere 5 jaar uitvoert.

“Sinds de coronacrisis wordt er nog massaler gewandeld: vooral door jongeren. Van de Nederlanders die meer zijn gaan wandelen, wil 83% dat na de pandemie blijven doen. De Wandelmonitor 2021 maakt duidelijk dat het maken van wandelingen een ‘blijvertje’ is. “Wandelen is geen hype, maar wel hip. Wandelen is al jaren een populaire vorm van vrijetijdsbesteding. Wel zien we steeds

meer jonge wandelaars die een community van bloggers en vloggers vormen en hun ervaringen delen op social media.” (Bert Nijenhuis, 2021)

Kamperen: een mooi alternatief en ook nog eens coronaproof. Een toename is te zien in het aantal glamping-mogelijkheden in Nederland. Bijzondere kampeerplekken, van volledig ingerichte safaritenten, yurts of tipi's tot gepimpte retro-caravans en nostalgische pipowagens. Saai is kamperen in Nederland zeker niet.

De camper: individueel met eigen faciliteiten. De **camper** was al populair, maar vanwege de coronacrisis is de vraag alleen maar toegenomen. Dit omdat een camper eigen sanitair heeft en de mogelijkheid om lastminute een vakantiebestemming te kiezen. Vooral is er een toename van camperbezit te zien de jongere vakantieganger.

Druk op de ruimte: toeristische druk laat zich zien in grote steden en bekende natuurgebieden. Het bieden van alternatieven, het leiden van bezoekers naar de minder bekende trekpleisters is een uitdaging. Seizoensverlenging kan ook worden ingezet om te komen tot spreiding bezoekers.

‘Online’ beleving in stroomversnelling: als extra beleving, als beleefmoment vóór een live bezoek of om lekker na te genieten. Online biedt ook veel mogelijkheden voor het opbouwen van een netwerk met vaste, frequente bezoekers.

Van standaard naar ‘customized’: mensen zoeken bijzonder aanbod, met veel bijzondere ervaringen, mogelijkheden voor ontmoeten en actie. Hierbij past geen standaard aanbod; men wil op maat bediend worden met veel keuzemogelijkheden.

Meer gezond, duurzaam en sociaal: aanbieders in de vrijetijdsmarkt zullen rekening moeten gaan houden met de bewuste keuzes die recreanten (gaan) maken met oog voor eigen gezondheid, omgeving en medemens.

Gaming als activiteit: spelen ontspant, houdt de hersens fit, prikkelt de fantasie, versterkt de sociale verbondenheid en houdt de hersens fit. Allerlei vormen van gaming in groepsverband nemen in populariteit toe. Dit is zichtbaar in de opmars van geocaching en online gaming voor groepen.

‘Buiten’ recreëren, wonen en werken neemt een hoge vlucht: door de drukte en stijgende prijzen in de Randstad in combinatie met het steeds meer thuis werken (ook na corona), zal een groeiende groep mensen ‘in de provincie’ gaan wonen. Of op zoek gaan naar een recreatiewoning op het platteland. Deze groep zal meer dan gemiddeld vanuit huis blijven werken, ook na corona.

Zakelijke markt is moeizaam: door de lockdowns, het vele thuiswerken en het vergaderen via digitale platforms. Voor corona had een kwart van de internationale bezoekers een zakelijk karakter. Ten tijden van de pandemie hebben meerdere organisaties evenementen volledig omgezet naar een virtuele versie. Dit is echter ook een kans voor de toekomst. Hybride evenementen kunnen namelijk zorgen voor additionele inkomsten, bijvoorbeeld online deelname voor lager tarief. De verwachting is dan ook dat virtuele componenten ook zullen blijven na de pandemie. Echter betekent dit niet dat persoonlijke ontmoetingen en grotere congressen zullen verdwijnen; persoonlijke contact blijft van belang.

Evenementen: grote evenementen voorzien in een behoefte met veel mensen samen te komen en te genieten. Hoe, wanneer en of dit weer kan zal toekomstig moeten blijken. Kleine evenementen kunnen naar verwachting op termijn wel weer sneller van start. Hoe dan ook, organisaties zullen creatieve oplossingen moeten zoeken om binnen de nieuwe kaders iets te organiseren.

Evenementen zijn van grote waarde zowel economisch als wat betreft de culturele beleving van bewoners en gasten van Drenthe. Speciale (media)aandacht, onderling contact, beleving en trots zijn waarden die gekoesterd moeten worden. Publieke steun van deze sector is essentieel om activiteiten te kunnen ontwikkelen.

Rijksbeleid

Nieuw Kabinet

In de plannen van het nieuwe kabinet krijgt Toerisme voor het eerst een ‘Volwaardige plek’. Met extra aandacht vanuit ‘Den Haag’ voor de sector is de uitdaging om door een gezamenlijke Drentse lobby hiervan lokaal en provinciaal te profiteren

Perspectief 2030 (geschreven door de sector in gezamenlijkheid met publieke organisaties) is deel gaan uitmaken van rijksbeleid. Het is de breed gedragen visie op de toekomstige

ontwikkelingen van Bestemming Nederland. Toerisme moet een middel zijn om bij te dragen aan het oplossen van grotere maatschappelijke vraagstukken die invloed hebben op onze welvaart en welzijn. Zodat in 2030 elke Nederlander profijt van toerisme heeft.

Corona heeft de verwachte ontwikkeling wellicht versneld, de streefbeelden zijn nog steeds (en misschien wel meer) van toepassing.

Toerisme kan bijdragen aan:

1. het versterken van de Nederlandse identiteit;
2. vergroten van de leefbaarheid;
3. realiseren van onze duurzaamheidsdoelstellingen;
4. creëren van werkgelegenheid.

Bezoekers willen een aantrekkelijke ervaring en zoeken aanbod dat aansluit bij hun interesses. Bedrijven willen groeien en profiteren van de bezoekers. Bewoners hebben belang bij een aantrekkelijke, vitale en veilige leefomgeving met voldoende werkgelegenheid.

Perspectief 2030 biedt een middellang termijn perspectief en een kader om toekomstige activiteiten en beleid vorm te geven. De focus is verlegd van groei naar een focus op het verleiden van toeristen zich meer te spreiden in tijd en ruimte.

De doorvertaling van dit landelijke perspectief naar Drents niveau heeft drie ambities opgeleverd met bijbehorende streefbeelden:

1. trots en respect voor onze eigen cultuur en identiteit versterken én uitdragen;
2. natuurlijke waarden optimaal benutten en Drenthe profileren als dé Oerprovincie;
3. aantrekkelijke bestemming creëren voor Drenten, young professionals en pionierende gezinnen.

Acties Recreatieschap Drenthe

De Basis

Het Recreatieschap werkt jaarlijks met een motto. In 2023 is ons motto; 'Energiek vooruit'. Het Recreatieschap wil met nog meer energie gemeenten en de sector ondersteunen om de moeilijke jaren 2020-2022 te doen vergeten.

Het Recreatieschap kent een aantal kerntaken:

BELEIDSONTWIKKELING EN ONDERSTEUNING

Ontwikkelen beleidsvisies en kennisuitwisseling (cursussen en overleggen voor o.a. de recreatieambtenaren, excursies, recreatiecongres, recreatiesociëteit, open colleges en studiereizen) ter inspiratie en ondersteuning van de deelnemers.

PROJECTONTWIKKELING EN BEHEER STIMULERINGSFONDS

Recreatieschap Drenthe voert veel projecten uit. Deze zijn veelal gemeentegrens overschrijdend. Vaak probeert het Recreatieschap de uitvoer van projecten mogelijk te maken door aan te sluiten bij subsidieprogramma's (provinciaal en Europees).

Vanuit de deelnemende gemeenten wordt ook jaarlijks een bijdrage ontvangen die wordt gestort in het zgn. stimuleringsfonds. Deze bijdrage komt voor een deel vanuit de opbrengst toeristenbelasting. Dit fonds maakt het mogelijk om snel en efficiënt financiële middelen ter beschikking te kunnen stellen aan nieuwe, gemeentegrensoverschrijdende ontwikkelingen in recreatie en toerisme. Hierbij zien we dat, via de inzet van het fonds, ook andere subsidiegelden worden gegenereerd.

ROUTEUREAU

Recreatieschap Drenthe ontwikkelt en onderhoudt routes (schoonmaak en herstel). De routes zijn zowel bewegwijzerde routes als ook routesystemen (wandel- en fietsknooppunten). Door de introductie van het wandelknooppuntennetwerk in Drenthe zien we een forse toename binnen de pijler onderhoud. De door-ontwikkeling van de pijler onderhoud is van belang voor het kwalitatief goed op peil houden van de netwerken. Bij het onderhoud van de wandelknooppunten en themaroutes kunnen we inmiddels rekenen op de inzet van ruim 70-tal vrijwilligers. Zij doen dat met veel toewijding, betrokkenheid en zorg. Toerist én bewoner beschikken daardoor over talloze mogelijkheden om, goed bewegwijzerd, de provincie te (ver)kennen.

Het betreft hier fietsroutes, fietsknooppuntensysteem, wandelroutes, wandelknooppuntensysteem, ruiterroutes, MTB-routes, de TT-route voor motoren en fietsers, kanosteigers en onderhoud van diverse toiletgebouwen voor de recreatievaart.

Een goed op orde zijnde routestructuur is het visitekaartje dat de ondernemers mee kunnen geven aan hun gasten. Daarnaast leiden de routestructuren langs de kleine en grote verhalen van Drenthe, bezienswaardigheden en ondernemers, perfecte afstapmomenten voor de recreant.

Naast het fysiek verzorgen van routenetwerken draagt Recreatieschap Drenthe ook zorg voor het digitaal aanbieden van routeinformatie ([zie drenthe.nl](http://zie.drenthe.nl)) en heeft zij een adviserende rol richting andere partijen die routes ontwikkelen.

De recreant/gebruiker staat ook binnen het Routebureau van Recreatieschap Drenthe altijd centraal. Wat is zijn/haar behoefte en hoe kan het Recreatieschap deze het beste invullen? Op basis hiervan ontwikkelt en digitaliseert het Recreatieschap het aanbod.

2023

Als we naar het jaar 2023 kijken willen we onze organisatie (binnen onze basistaken) inzetten op:

- *Afronden aanleg wandelknooppuntensysteem.* Nagenoeg heel Drenthe is in 2023 voorzien van dit systeem dat ideaal past bij de trend naar meer keuzevrijheid (men kan zelf zijn route bepalen) en de verdere toename van het aantal wandelende toeristen (door de toenemende overtuiging dat fysieke beweging de gezondheid ten goede komt);
- *Verdere uitrol wandelplatform.* Het doel van het platform is het wandeltoerisme in Drenthe op een hoger plan te brengen. Het Recreatieschap is één van de drijvende krachten in dit platform. Doel is het wandelen in Drenthe te promoten en de kwaliteit van de wandelvoorzieningen voor de wandelaar te verbeteren. Vertegenwoordigers van wandelclubs, terreinbeheerders, horeca- en recreatiebedrijven, gemeenten en provincie e.a. komen hiervoor regelmatig bij elkaar;
- *Inzet en beleid ontwikkelen gericht op de nieuwe fietsrecreant (e-biker).* Beleid en projecten ontwikkelen om de bestaande infrastructuur om te buigen naar de gewijzigde vraag (bredere fietspaden / passend en veilig wegdek e.d.) van de gebruiker. Samen met TBO's, gemeenten en Provincie de fietsinfrastructuur écht toekomstbestendig maken en zorgen voor een goede onderhoudsstructuur;
- *Ontwikkeling / interpretatie data.* Data wordt steeds belangrijker. Het Recreatieschap ziet hierin een taak voor het uitvoeren van een vertaalslag; van kwantitatieve cijfers naar kwalitatieve cijfers om gemeenten en ondernemers op basis van cijfers de juiste beslissingen te laten nemen;
- *Versterken kwaliteit sector.* Samen met gemeenten, ondernemers/HISWARECRON, provincie Drenthe en ondernemers werkt Recreatieschap Drenthe bijv. aan het project Vitale Vakantieparken (VVP). Een project om vakantieparken en campings in Drenthe te verbeteren, te transformeren of te laten excelleren. Het Recreatieschap draagt zowel financieel als met bestuurlijke inzet bij aan de uitvoering van VVP. Maar ook het RecreatieExpertTeam wordt als succesvol instrument ingezet.
- *Stimuleren en ontwikkelen initiatieven ter bevordering duurzaamheid.* Zowel in het NP Drents Friese grensstreken als in het NP Drentsche Aa is het Recreatieschap projectleider voor het onderdeel "Duurzaam Toerisme". Doel is om het bezoekersbeheer dusdanig uit te voeren zodat meer spreiding ontstaat en de gastbeleving wordt verhoogd;
- *Stimuleren en ontwikkelen initiatieven ter bevordering toegankelijkheid;*

- Zowel in het veld (toegankelijke routes) als digitaal (gebruiks- en gemaksvriendelijk).
- Samen met de sector en andere overheden werken aan *de uitvoering van Perspectief Drenthe 2030*;
 - Gevraagd en ongevraagd (*proactief*) *de deelnemende gemeenten ondersteunen* middels een aantal adviezen en onderzoeken (sociaal-economische impact rapportages / onderzoek lokale lasten / adviezen t.a.v. trends en ontwikkelingen). Het doel is de ondersteuning van colleges en raden met de juiste kennis zodat de beste besluiten kunnen worden genomen binnen de gemeenten.
 - Gevraagd en ongevraagd (*proactief*) *de ondernemers en het onderwijs ondersteunen*, bijvoorbeeld met het meedenken met vraagstukken zoals krapte op de arbeidsmarkt/ “hoe bind ik werknemers aan mijn bedrijf?” en “het bevorderen van bijv. stageplaatsen de toekomstige werknemers”.

Financiële kaders

Het Recreatieschap Drenthe werkt met een klein personeelsbestand (9,7 fte). Een deel van de werkzaamheden zijn projectgebonden. Indien het Recreatieschap voor de uitvoer hiervan extra menskracht nodig heeft, doet zij dit door middel van inhuur. Dus flexibele inhuur naast een vaste formatie.

Het Recreatieschap is sinds 1 januari 2021 gehuisvest op een nieuwe locatie in Dwingeloo. Hier delen zij de huisvesting met Marketing Drenthe en het programma Vitale Vakantieparken van provincie Drenthe. Deze gecombineerde huisvesting heeft als voordeel dat de contacten nog makkelijker tot stand komen en zij elkaar nog sneller weten te vinden.

Uitgangspunt is met deze kaderbrief zo dicht mogelijk bij de werkelijkheid van 2023 te komen. In de wetenschap dat we zo nu en dan achterhaald worden door veranderingen in de tijd. Voorgesteld wordt bij het samenstellen van de ontwerpbegroting 2023 uit te gaan van het kerngegevens “Prijsindex Loonvoet Sector Overheid% 2023-2026” uit de Marco Economische Verkenningen van het Centraal Planbureau. Op basis hiervan wordt uitgegaan van een indexering van de begroting voor 2023 van 2,3% (loonvoet sector overheid) en 1,6% (materiële overheidsconsumptie). Indien blijkt dat de werkelijke ontwikkeling afwijkt van het nu gehanteerde indexcijfer, kan het aanleiding zijn voor een begrotingswijziging gedurende het jaar.

BIJLAGE I

BATEN EN LASTEN

BATEN			
Overige opbrengsten; huur	6.300		
Overige opbrengsten	18.900		
Projecten *	PM		
		25.200	
Bijdragen gemeenten in exploitatie		974.598	
Bijdragen gemeenten in stimuleringsfonds **		270.964	
		1.245.964	
			1.270.762
LASTEN			
Personeel***	652.900		
Huisvesting	67.750		
Onderhoud	58.400		
Overige uitgaven	11.170		
Uitgaven toeristische informatievoorziening	117.480		
Bestuur	570		
Bureau	72.000		
Afschrijvingen	12.300		
Projecten *	PM		
		992.650	
Lasten stimuleringsfonds **		270.964	
			1.263.614
Resultaat voor bestemming			7.148
Ottrekking reserves			15.852
Toevoeging reserves			-23.000
Resultaat na bestemming			0

* De projecten worden nauwlettend door de projectleider bewaakt. De snelheid waarmee voorschotten worden ontvangen c.q. de uitgaven plaatsvinden is in de begroting nog niet te ramen.

** Recreatieschap Drenthe is penvoerder van het stimuleringsfonds. Bijdragen van gemeenten worden via het Recreatieschap ingezet ter ondersteuning en stimulans van ontwikkelingen in de sector. De hoogte van de bijdrage is de grens tot waar het Recreatieschap toezeggingen kan doen. De daadwerkelijke uitgaven kunnen over de jaargrens heenlopen (langlopende projecten). In de begroting wordt echter niet de kasstroom getoond.

***De personele lasten zijn gebaseerd op de werkelijk te verwachten kosten. Uitbreiding met 1 fte vanuit 'doelgroep banenafpraak' t.b.v. onderhoud recreatieve netwerken. Uitbreiding werkzaamheden vangen we daar waar mogelijk op met inzet flexibele schil en/of vrijwilligers.

BIJLAGE II

TOTALE BIJDRAGEN GEMEENTEN 2023

GEMEENTE	EXPLOITATIE-KOSTEN	BIJDRAGE STIMULERINGSFONDS	BIJDRAGE 2023	BIJDRAGE 2022	WIJZIGING
Aa en Hunze	70.262	34.088	104.350	112.533	-/- 8.183
Assen	67.995	16.907	84.902	83.246	1.656
Borger-Odoorn	72.528	34.492	107.020	108.291	-/- 1.271
Coevorden	83.861	30.270	114.131	129.820	-/-15.689
De Wolden	61.196	16.340	77.536	75.110	2.426
Emmen	163.189	13.196	176.385	170.692	5.693
Hoogeveen	72.528	13.841	86.369	83.458	2.911
Meppel	36.264	14.617	50.881	49.294	1.587
Midden-Drenthe	90.660	23.245	113.905	110.187	3.718
Noordenveld	65.729	15.307	81.036	78.317	2.719
Ooststellingwerf	67.995	15.748	83.743	80.895	2.848
Tynaarlo	56.663	17.653	74.316	72.177	2.139
Westerveld	65.729	25.260	90.989	89.515	1.474
Totaal	974.598	270.964	1.245.562	1.243.535	2.027